

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U004261

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 08-12-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бобчинський Павло Миколайович

2. Pavlo Bobchynskyi

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 081 Право

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Правоохоронна діяльність

Місце роботи здобувача: Головне управління Національної поліції в Одеській області

Код за ЄДРПОУ: 40108740

Місцезнаходження: вул. Єврейська, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11450

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.77.91, 10.77.23

Тема дисертації:

1. Кримінальна відповідальність за порушення недоторканності житла
2. Criminal liability for violation of the inviolability of housing

Реферат:

1. Дисертація зосереджена на всебічному аналізі змісту та сутності об'єктивних суб'єктивних характеристик кримінального правопорушення, передбаченого статтею 162 Кримінального кодексу України. У роботі вивчаються ключові суперечності та неточності у формулюваннях відповідного кримінального законодавства, а також пропонуються конкретні рекомендації для його вдосконалення. Визначено обставини (підстави) соціальної обумовленості, що містяться у ст. 162 КК України: суспільна небезпека діяння; співвідношення позитивних і негативних наслідків встановлення кримінальної відповідальності; типовість і достатня поширеність антигромадської поведінки, але з урахуванням ступеня їхньої суспільної небезпеки; динаміка суспільно небезпечних діянь; забезпечення державою захисту конституційних прав та свобод людини і громадянина, передбачених розділом II Конституції України. Доведено, що встановлення

кримінальної відповідальності за порушення недоторканності житла (ст. 162 КК України) є соціально обумовленим і виправданим. Застосування кримінальноправових заходів у даному випадку виправдано, оскільки вони забезпечують захист фундаментальних цінностей суспільства. Запропоновано етапи становлення та розвитку кримінальноправового охорони та регулювання права на недоторканність приватного житла: перший етап (1917-1921 рр.), під час якого гарантії недоторканності житла були закріплені лише на конституційному рівні, але не отримали практичної реалізації, зокрема у сфері кримінального права. Другий етап (1922-1960 рр.), коли радянська ідеологія, яка заперечувала відмінності між особистим і суспільним, фактично нівелювала це право. Третій етап (1960-2001 рр.), коли з'являються кримінальноправові норми, спрямовані на захист окремих аспектів приватного життя. Четвертий етап (з 2001 р. до сьогодення), який поставив під кримінальний захист таку базову складову права на повагу до приватного та сімейного життя, як недоторканність житла. Доведено, що кримінальноправова охорона права на недоторканність житла в Україні пройшла складний шлях, який відображає суттєві відмінності між тоталітарним і правовим державним устроєм, де повага до прав і свобод людини є ключовою цінністю. У контексті реформування кримінального законодавства України обґрунтовано доцільність адаптації успішних практик іноземних держав. Запропоновано врахувати можливість порушення недоторканності житла не тільки шляхом активних дій, але й шляхом утримання від дій, що полягають у неправомірному перебуванні у житлі, класифікувати порушення недоторканності житла або іншого володіння особи як злочин, що підлягає приватному обвинуваченню. Установлено, що безпосереднім об'єктом кримінального правопорушення, передбаченого ст. 162 КК України, є суспільні відносини, що регулюють реалізацію права особи на приватне життя, зокрема, у контексті забезпечення недоторканності її житла або іншого володіння. Потерпілим визнається не лише власник, а й особа, яка фактично користується житлом чи іншим володінням на законних підставах. Предметом кримінального правопорушення за ст. 162 КК України є житло або інше володіння особи. Через невідповідність назви ст. 162 КК її змісту та розбіжності в трактуванні понять «житло» та «інше володіння», запропоновано об'єднати їх в один термін «володіння», що зробить застосування норми більш послідовним. Установлено, що загальна структура об'єктивної сторони кримінального правопорушення, регламентованого ст. 162 КК України, характеризується формальним складом та проявляється в одному з чотирьох альтернативних варіантів діянь: незаконне проникнення; незаконне проведення в них огляду чи обшуку; незаконне виселення чи інші дії, що порушують недоторканність житла громадян. Законодавство та правозастосовна практика родовжують формувати єдине розуміння цих дій, а наукова доктрина пропонує розширити межі відповідальності для повнішого захисту права особи на недоторканність житла. Визначено, що суб'єктом кримінального правопорушення, передбаченого ст. 162 КК України, виступає будьяка фізична дієздатна особа, що досягла 16 річного віку. Кримінальне правопорушення може бути вчинене як приватною особою, так і службовою, що розглядається як обтяжуюча обставина. Визначено ознаки суб'єкта кримінального правопорушення, передбаченого ст. 162 КК України. Згідно з ч. 1 ст. 162 КК України суб'єкт кримінального правопорушення – загальний, згідно із ч. 2 – спеціальний. Щодо характеристики суб'єктивної сторони кримінального правопорушення, передбаченого ст. 162 КК України, зазначено, що воно може бути вчинене лише з прямим умислом, тоді як мотив і мета, хоч і є факультативними, відіграють важливу роль у кримінальноправовій оцінці діяння. Доведено, що елементи, які вказують на посягання на недоторканність житла, фігурують не лише у спеціалізованих статтях КК України, але й у інших нормах (зокрема, ст.ст. 163, 182, 356, 294, 185, 186, 187, 2701 КК України, а також у деяких правопорушеннях у сфері службової та професійної діяльності).

2. The dissertation focuses on a comprehensive analysis of the content and essence of the objective and subjective characteristics of the criminal offense provided for in Article 162 of the Criminal Code of Ukraine. The work examines key contradictions and inaccuracies in the wording of the relevant criminal legislation, and offers specific recommendations for its improvement. The circumstances (grounds) of social conditionality contained in Article 162 of the Criminal Code of Ukraine are determined: social danger of the act, the ratio of positive and negative consequences of establishing criminal liability, typicality and sufficient prevalence of antisocial behavior, but taking into account the degree of their social danger, the dynamics of socially dangerous acts, ensuring by the

state the protection of constitutional rights and freedoms of man and citizen, provided for in Section II of the Constitution of Ukraine. It is proved that the establishment of criminal liability for violation of the inviolability of housing (Article 162 of the Criminal Code of Ukraine) is socially conditioned and justified. The use of criminal law measures in this case is justified, since they ensure the protection of the fundamental values of society. The stages of the formation and development of criminal law protection and regulation of the right to the inviolability of private housing are proposed: the first stage (1917/1921), during which guarantees of the inviolability of housing were enshrined only at the constitutional level, but did not receive practical implementation, in particular in the field of criminal law. The second stage (1922/1960), when the Soviet ideology, which denied the differences between the personal and the public, actually leveled this right. The third stage (1960/2001), when criminal law norms appear aimed at protecting certain aspects of private life. The fourth stage (from 2001 to the present), which placed under criminal protection such a basic component of the right to respect for private and family life as the inviolability of housing. It is proven that the criminal law protection of the right to inviolability of housing in Ukraine has gone through a difficult path, which reflects the significant differences between the totalitarian and legal state system, where respect for human rights and freedoms is a key value. In the context of reforming the criminal legislation of Ukraine, the expediency of adapting successful practices of foreign states is substantiated. It is proposed to take into account the possibility of violating the inviolability of housing not only through active actions, but also by refraining from actions consisting in unlawful stay in housing, to classify the violation of the inviolability of housing or other possession of a person as a crime subject to private prosecution. It is established that the direct object of the criminal offense provided for in Art. 162 of the Criminal Code of Ukraine is social relations that regulate the exercise of a person's right to private life, in particular, in the context of ensuring the inviolability of his housing or other possession. The victim is recognized not only as the owner, but also as a person who actually uses housing or other possession on legal grounds. The subject of a criminal offense under Art. 162 of the Criminal Code of Ukraine is housing or other possession of a person. Due to the inconsistency of the name of Art. 162 of the Criminal Code of Ukraine with its content and the discrepancy in the interpretation of the concepts of "housing" and "other possession", it is proposed to combine them into one term "possession", which will make the application of the norm more consistent. It has been established that the general structure of the objective side of the criminal offense regulated by Art. 162 of the Criminal Code of Ukraine is characterized by a formal composition and manifests itself in one of four alternative options for actions: illegal entry, illegal inspection or search, illegal eviction or other actions that violate the inviolability of citizens' housing. Legislation and law enforcement practice continue to form a unified understanding of these actions, and scientific doctrine suggests expanding the boundaries of responsibility for more complete protection of the individual's right to inviolability of housing. It is determined that the subject of a criminal offense provided for in Art. 162 of the Criminal Code of Ukraine is any physically capable person who has reached the age of 16. A criminal offense can be committed by both a private person and an official, which is considered an aggravating circumstance. The characteristics of the subject of a criminal offense provided for in Art. 162 of the Criminal Code of Ukraine are determined.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Бобчинський П.М., Конопельський В.Я. Об'єкт та предмет порушення недоторканості житла у кримінальних кодексах деяких зарубіжних країн та України: порівняльно-правовий аналіз.

Південноукраїнський правничий часопис. 2023. № 4. С. 9-13.

- Бобчинський П.М., Конопельський В.Я. Особливості призначення покарання за порушення недоторканості житла в кримінальному законодавстві України. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 9. С. 279-283.
- Бобчинський П.М. Кримінологічний портрет особи, яка вчиняє порушення недоторканості житла (стаття 162 КК України). Київський часопис права. 2024. № 3. С. 207-212.
- Бобчинський П.М. Вдосконалення кваліфікуючих ознак порушення недоторканості житла: аналіз законодавчих положень КК України та КК інших країн. Право і суспільство. 2024. № 5. С. 255-262.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0116U006773, 012U002156

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Конопельський Віктор Ярославович

2. Viktor Konopelskyi

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4068-3902

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Левченко Юрій Олександрович

2. Yurii Levchenko

Кваліфікація: к. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1124-9517

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гритенко Оксана Анатоліївна

2. Oksana Hrytenko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1376-6956

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571446

Місцезнаходження: пр. Гагаріна, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чекмарьова Ірина Миколаївна

2. Iryna M. Chekmarova

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3167-2144

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Резніченко Ганна Семенівна

2. Hanna S. Reznichenko

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6386-4154

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Балобанова Дар'я Олександрівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Балобанова Дар'я Олександрівна

Відповідальний за підготовку
облікових документів

Медведенко Надія Василівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна